

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

9 decembrie 2020*

„Recurs – Concurență – Înțelegeri – Distribuție de televiziune – Regulamentul (CE) nr. 1/2003 – Articolul 9 și articolul 16 alineatul (1) – Decizie care conferă caracter obligatoriu unor angajamente – Protecție teritorială absolută – Abuz de putere – Evaluare preliminară – Lipsa obligației Comisiei Europene de a ține seama de considerente legate de aplicarea articolului 101 alineatul (3) TFUE – Acorduri care au ca obiect împărțirea piețelor naționale – Lipsa obligației Comisiei de a analiza piețele naționale în cauză una câte una – Proporționalitate – Atingere adusă drepturilor contractuale ale terților”

În cauza C-132/19 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 15 februarie 2019,

Groupe Canal + SA, cu sediul în Issy-les-Moulineaux (Franța), reprezentată de P. Wilhelm, P. Gassenbach și O. de Juvigny, avocats,

recurentă,

celelalte părți din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de A. Dawes, C. Urraca Caviedes și L. Wildpanner, în calitate de agenți,

pârâtă în primă instanță,

Republica Franceză, reprezentată de E. de Moustier și P. Dodeller, în calitate de agenți,

Union des producteurs de cinéma (UPC), cu sediul în Paris (Franța), reprezentată de E. Lauvaux, avocat,

C More Entertainment AB, cu sediul în Stockholm (Suedia),

European Film Agency Directors – EFADs, cu sediul în Bruxelles (Belgia), reprezentată de O. Sasserath, avocat,

Organizația Europeană a Consumatorilor (BEUC), cu sediul în Bruxelles, reprezentată de A. Fratini, avvocatessa,

interveniente în primă instanță,

* Limba de procedură: franceza.

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul A. Arabadjiev (raportor), președinte de cameră, domnul K. Lenaerts, președintele Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei a doua, și domnii A. Kumin, N. Wahl și F. Biltgen, judecători,

avocat general: domnul G. Pitruzzella,

grefier: V. Giacobbo, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 6 februarie 2020,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 7 mai 2020,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, Groupe Canal + SA solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 12 decembrie 2018, Groupe Canal +/Comisia (T-873/16, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2018:904), prin care acesta a respins acțiunea sa având ca obiect anularea Deciziei Comisiei Europene din 26 iulie 2016 cu privire la o procedură inițiată în temeiul articolului 101 TFUE și al articolului 53 din Acordul privind SEE (Cazul AT.40023 – Acces transfrontalier la servicii de televiziune cu plată), care conferă caracter obligatoriu din punct de vedere juridic angajamentelor propuse de Paramount Pictures International Ltd și Viacom Inc. în cadrul acordurilor de licență pentru conținut audiovizual pe care acestea le-au încheiat cu Sky UK Ltd și cu Sky plc (denumită în continuare „decizia în litigiu”).

I. Cadrul juridic

- 2 Potrivit considerentului (13) al Regulamentului (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele [101 și 102 TFUE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167):

„Atunci când, în cursul procedurilor care pot să ducă la interzicerea unui acord sau a unei practici, întreprinderile propun Comisiei angajamente pentru a răspunde preocupărilor acesteia, Comisia ar trebui să poată adopta decizii care să facă respectivele angajamente obligatorii pentru întreprinderile în cauză. Deciziile privind angajamentele ar trebui să constate că nu mai există temeiuri pentru acțiune din partea Comisiei, fără să concluzioneze dacă a avut loc sau are loc o încălcare. Deciziile privind angajamentele nu aduc atingere competențelor autorităților de concurență și instanțelor statelor membre de a constata și de a decide într-o cauză. Deciziile privind angajamentele nu sunt adecvate în cazurile în care Comisia intenționează să impună o amendă.”

- 3 Articolul 9 din acest regulament prevede:

„(1) Atunci când Comisia intenționează să adopte o decizie care impune încetarea încălcării, iar întreprinderile propun angajamente pentru a răspunde preocupărilor exprimate de Comisie în evaluarea sa preliminară, Comisia poate, printr-o decizie, să facă respectivele angajamente obligatorii pentru întreprinderi. O astfel de decizie poate fi adoptată pe o durată determinată și poate concluziona că nu mai există motive pentru acțiunea Comisiei.

(2) Comisia poate, la cerere sau din oficiu, să redeschidă procedura:

- (a) în cazul în care intervine o schimbare esențială privind oricare dintre faptele pe care s-a fundamentat decizia;
- (b) în cazul în care întreprinderile în cauză acționează contrar angajamentelor luate sau
- (c) în cazul în care decizia a fost fundamentată pe informații incomplete, inexacte sau care induc în eroare, furnizate de părți.”

4 Articolul 16 alineatul (1) din regulamentul menționat prevede:

„Atunci când instanțele naționale hotărăsc în privința unor acorduri, decizii sau practici în conformitate cu articolul [101] sau articolul [102] [TFUE], care fac deja obiectul unei decizii a Comisiei, ele nu pot lua decizii contrare deciziei adoptate de Comisie. Acestea trebuie de asemenea să evite să ia decizii care pot intra în conflict cu o decizie preconizată de Comisie în cadrul procedurilor inițiate de aceasta. În acest scop, instanța națională poate evalua dacă este necesar să suspende procedura pe care a inițiat-o. Această obligație nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor în temeiul articolului [267 TFUE].”

II. Istoricul cauzei și decizia în litigiu

5 Situația de fapt a fost prezentată de Tribunal la punctele 1-12 din hotărârea atacată după cum urmează:

- „1 La 13 ianuarie 2014, Comisia a inițiat o investigație cu privire la posibile restricții care [ar aduce atingere] furnizării serviciilor de televiziune cu plată în cadrul acordurilor de licență [încheiate] între șase studiouri americane și [principalele canale de televiziune] cu plată din Uniunea Europeană.
- 2 La 23 iulie 2015, Comisia a adresat Paramount Pictures International Ltd, cu sediul în Londra (Regatul Unit), și Viacom Inc., cu sediul în New York (New York, Statele Unite), societatea-mamă a celei dintâi (denumite în continuare, împreună, «Paramount»), o comunicare privind obiecțiunile. În această comunicare, Comisia și-a prezentat concluzia preliminară privind compatibilitatea cu articolul 101 TFUE și cu articolul 53 din Acordul privind Spațiul Economic European [din 2 mai 1992 (JO 1994, L 1, p. 3)] a anumitor clauze care figurează în acordurile de licență pe care Paramount le încheiase cu Sky UK Ltd și cu Sky plc (denumite în continuare, împreună, «Sky»).
- 3 În cadrul investigației sale, Comisia s-a concentrat pe două clauze conexe din aceste acorduri de licență. Prima avea ca obiect interzicerea Sky sau limitarea posibilității acesteia din urmă de a răspunde pozitiv la cereri nesolicitate privind achiziționarea de servicii de distribuție de televiziune care proveneau de la consumatori care aveau reședința în [Spațiul Economic European (SEE)], dar în afara Regatului Unit, precum și a Irlandei. A doua clauză impunea Paramount ca, în cadrul acordurilor pe care le încheia cu [canalele de televiziune] stabilite în SEE, dar în afara Regatului Unit, să interzică sau să limiteze posibilitatea acestora din urmă de a răspunde pozitiv la cereri nesolicitate privind achiziționarea unor servicii de distribuție de televiziune care proveneau de la consumatori cu reședința în Regatul Unit sau în Irlanda.
- 4 Prin Decizia consilierului-auditor în anumite proceduri în domeniul concurenței din 24 noiembrie 2015, a fost admisă cererea formulată de [Groupe Canal +] de participare la procedură în calitate de terț interesat în sensul articolului 13 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 773/2004 al Comisiei din 7 aprilie 2004 privind desfășurarea procedurilor puse în aplicare de Comisie în temeiul articolelor [101 și 102 TFUE] (JO 2004, L 123, p. 18, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 242).

- 5 Prin scrisoarea din 4 decembrie 2015, intitulată «Informații cu privire la natura și la obiectul procedurii în conformitate cu articolul 13 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 773/2004», Comisia a comunicat [Groupe Canal +], printre altele, aprecierea sa juridică referitoare la aplicarea articolului 101 TFUE la situația de fapt din speță, urmată de o concluzie preliminară în această privință. Potrivit acestei concluzii preliminare, Comisia avea intenția de a adopta o decizie adresată Sky și fiecăruia dintre studiourile vizate de investigația sa prin care să constate că ele au încălcat articolul 101 TFUE și articolul 53 din Acordul privind [SEE], să le aplice amenzi, precum și să le oblige să pună capăt încălcării și să se abțină de la orice măsură care poate avea un obiect sau un efect similar.
- 6 La 15 aprilie 2016, Paramount a propus angajamente pentru a răspunde preocupărilor Comisiei în materie de concurență în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul [nr. 1/2003]. După ce a adunat observații din partea altor terți interesați, inclusiv [Groupe Canal +], Comisia a adoptat decizia [în litigiu].
- 7 Din articolul 1 din [această decizie] reiese că angajamentele reluate în anexa la aceasta sunt obligatorii pentru Paramount, precum și pentru succesorii săi în drepturi și pentru filialele sale pe o perioadă de cinci ani începând de la notificarea deciziei menționate.
- 8 Clauza 1 al nouălea paragraf din anexa la decizia [în litigiu] prevede diverse tipuri de clauze care fac obiectul procedurii (denumite în continuare «clauzele pertinente»). Pe de o parte, în ceea ce privește difuzarea prin satelit, sunt vizate, în primul rând, clauza potrivit căreia recepționarea în afara teritoriului acoperit de acordul de licență (overspill) nu constituie o încălcare a contractului de către canalul de televiziune, dacă acesta nu a autorizat recepționarea menționată în cunoștință de cauză, și, în al doilea rând, clauza potrivit căreia recepționarea având ca destinație teritoriul acoperit de acordul de licență nu constituie o încălcare a contractului de către Paramount, dacă aceasta nu a autorizat disponibilitatea decodoarelor care proveneau de la părți terțe în acest teritoriu. Pe de altă parte, în ceea ce privește transmisia prin internet, sunt vizate, în primul rând, clauza care impune [canalelor de televiziune] să împiedice descărcarea sau difuzarea încontinuu (streaming) de televiziune în afara teritoriului acoperit de acordul de licență, în al doilea rând, clauza potrivit căreia vizualizarea pe internet (internet overspill) având ca destinație teritoriul acoperit de acordul de licență nu constituie o încălcare a contractului din partea Paramount dacă aceasta a obligat [canalele de televiziune] să utilizeze tehnologii care împiedică o asemenea vizualizare și, în al treilea rând, clauza potrivit căreia vizualizarea pe internet de televiziune în afara teritoriului acoperit de acordul de licență nu constituie o încălcare a contractului din partea [canalului de televiziune] dacă acesta utilizează tehnologii care împiedică o asemenea vizualizare.
- 9 Pe de altă parte, din clauza 1 al treilea paragraf din anexa la decizia [în litigiu] reiese că termenii «obligațiile [canalului de televiziune]» vizează clauzele pertinente sau clauze echivalente care interzic unui [canal de televiziune] să dea curs cererilor nesolicitate din partea consumatorilor care își au reședința în SEE, dar în afara teritoriului pentru care [canalul de televiziune] beneficiază de un drept de difuzare. În mod corelativ, termenii «obligațiile Paramount» desemnează clauzele pertinente sau clauze echivalente care impun Paramount să interzică [canalelor de televiziune] situate în SEE, dar în afara teritoriilor pentru care un [canal de televiziune] beneficiază de drepturi exclusive, să dea curs cererilor nesolicitate din partea consumatorilor care își au reședința în aceste teritorii.
- 10 Potrivit clauzei 2 din anexa la decizia [în litigiu], începând de la data notificării [acestei decizii], Paramount este supusă unor angajamente diverse. Mai întâi, Paramount nu va încheia [...] «clauze pertinente» în cadrul acordurilor de licență, astfel cum acestea din urmă sunt definite în aceeași anexă, [și nici nu va reînnoi sau prelungi aplicarea acestor clauze] (punctul 2.1). În continuare, în ceea ce privește acordurile de licență existente referitoare la producția de televiziune cu plată (existing Pay-TV Output Licence Agreements), ea nu va exercita nicio acțiune în justiție pentru a asigura respectarea obligațiilor canalelor de televiziune [punctul 2.2 litera (a)]. În ceea ce privește

aceleași acorduri, ea nu va respecta și nici nu va acționa pentru a respecta, direct sau indirect, «obligațiile Paramount» [punctul 2.2 litera (b)]. În sfârși, ea va comunica Sky într-un termen de zece zile începând de la notificarea deciziei [în litigiu] și oricărui alt [canal de televiziune] cu sediul în SEE într-un termen de o lună începând de la aceeași notificare că nu va exercita nicio acțiune în justiție pentru a asigura respectarea clauzelor pertinente de către [canalele de televiziune] (punctul 2.3).

- 11 [Groupe Canal +] a încheiat cu Paramount un acord de licență privind producția de televiziune cu plată (Pay Television Agreement), intrat în vigoare la 1 ianuarie 2014 [...]. Articolul 12 din [acordul respectiv] prevede că teritoriul acoperit de acesta se împarte în teritorii «exclusive», care acoperă în special Franța, și un teritoriu «neexclusiv», care acoperă Mauritius. În plus, articolul 3 din acordul [menționat] prevede că Paramount nu va exercita ea însăși și nici nu va autoriza un terț să exercite drepturi de retransmisie având ca destinație teritoriile exclusive. Anexa A.IV din [aceleși] acord precizează, la rândul său, obligațiile în sarcina [Groupe Canal +] în ceea ce privește utilizarea tehnologiilor de geofiltrare care împiedică retransmisia în afara teritoriilor pentru care este acordată licența.
- 12 Prin scrisoarea din 25 august 2016, Paramount i-a notificat [Groupe Canal +] angajamentul care figurează la punctul 2.2 litera (a) din anexa la decizia [în litigiu] și, în consecință, a precizat că nu va exercita nicio acțiune în justiție pentru a asigura respectarea clauzelor pertinente de către [canalul de televiziune] și că înlătura orice obligație a acestuia din urmă în temeiul clauzelor pertinente. De asemenea, Paramount a avut grijă să precizeze, în aceeași scrisoare, că termenii «obligația [canalului de televiziune]» aveau același sens [ca aceiași termeni] care figurează în anexa la decizia [în litigiu]. Prin scrisoarea din 14 octombrie 2016, [Groupe Canal +] a răspuns la această notificare subliniind că angajamentele asumate în cadrul unei proceduri care implică numai Comisia și Paramount nu îi erau opozabile.”

III. Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 6 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 8 decembrie 2016, Groupe Canal + a introdus, în temeiul articolului 263 TFUE, o acțiune având ca obiect anularea deciziei în litigiu.
- 7 Prin Ordonanța președintelui Camerei a cincea a Tribunalului din 13 iulie 2017, Groupe Canal +/Comisia (T-873/16, nepublicată, EU:T:2017:556), pe de o parte, a fost admisă cererea de intervenție formulată de Organizația Europeană a Consumatorilor (BEUC) în susținerea concluziilor Comisiei și, pe de altă parte, au fost admise cererile de intervenție formulate de Union des producteurs de cinéma (UPC), European Film Agency Directors -EFADs și C More Entertainment AB în susținerea concluziilor Groupe Canal +. În plus, prin Decizia președintelui Camerei a cincea a Tribunalului din aceeași zi, a fost admisă cererea de intervenție formulată de Republica Franceză în susținerea concluziilor Groupe Canal +.
- 8 În susținerea acțiunii formulate, Groupe Canal + a invocat patru motive, întemeiate, primul, pe o eroare vădită de apreciere în ceea ce privește compatibilitatea clauzelor pertinente cu articolul 101 TFUE și efectele angajamentelor impuse, al doilea, pe o încălcare a articolului 9 din Regulamentul nr. 1/2003 în ceea ce privește identificarea preocupărilor cărora le răspund angajamentele impuse, al treilea, pe o încălcare a principiului proporționalității și, al patrulea, pe un abuz de putere.
- 9 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a respins acțiunea formulată de Groupe Canal +.

IV. Procedura și concluziile părților în fața Curții

- 10 Prin recursul formulat, Groupe Canal + solicită Curții:
- anularea hotărârii atacate în măsura în care prin aceasta s-a respins acțiunea sa având ca obiect anularea deciziei în litigiu și a obligat-o la plata cheltuielilor de judecată;
  - anularea deciziei în litigiu și
  - obligarea Comisiei la plata tuturor cheltuielilor de judecată.
- 11 Comisia solicită Curții respingerea recursului și obligarea Groupe Canal + la plata cheltuielilor de judecată.
- 12 Republica Franceză solicită Curții anularea în totalitate a hotărârii atacate și stabilirea tuturor consecințelor care decurg în mod necesar din aceasta în ceea ce privește decizia în litigiu.
- 13 UPC solicită Curții:
- anularea hotărârii atacate în măsura în care prin aceasta s-a respins acțiunea formulată de Groupe Canal + având ca obiect anularea deciziei în litigiu și a obligat-o pe aceasta la plata cheltuielilor de judecată;
  - anularea deciziei în litigiu și,
  - în orice caz, obligarea Comisiei la plata tuturor cheltuielilor de judecată efectuate de aceasta.
- 14 EFADs solicită Curții:
- declararea recursului admisibil și fondat, în totalitate;
  - anularea hotărârii atacate în măsura în care prin aceasta s-a respins acțiunea formulată de Groupe Canal + având ca obiect anularea deciziei în litigiu și a obligat-o pe aceasta la plata cheltuielilor de judecată;
  - anularea deciziei în litigiu și,
  - în orice caz, obligarea Comisiei la plata tuturor cheltuielilor de judecată efectuate de aceasta.
- 15 BEUC solicită Curții respingerea recursului în totalitate și obligarea Groupe Canal + la plata tuturor cheltuielilor de judecată efectuate de aceasta.

V. Cu privire la recurs

- 16 În susținerea recursului, Groupe Canal + invocă patru motive. Primul motiv este întemeiat pe o eroare de drept pe care Tribunalul ar fi săvârșit-o prin faptul că a considerat că, în decizia în litigiu, Comisia nu săvârșise un abuz de putere. Al doilea motiv este întemeiat pe încălcarea de către Tribunal a principiului contradictorialității. Al treilea motiv este întemeiat pe lipsa motivării și pe o examinare incompletă a situației de fapt. Al patrulea motiv este întemeiat pe o eroare de drept pe care Tribunalul ar fi săvârșit-o în interpretarea articolului 9 din Regulamentul nr. 1/2003 și a punctului 128 din Comunicarea Comisiei privind cele mai bune practici de desfășurare a procedurilor inițiate în aplicarea articolelor 101 și 102 din TFUE (JO 2011, C 308, p. 6, denumite în continuare „bunele practici”), precum și pe o încălcare a principiului proporționalității și al respectării drepturilor terților.

A. Cu privire la admisibilitate

1. Argumentele părților

- 17 BEUC susține că primul, al treilea și al patrulea motiv de recurs sunt vădit inadmisibile, întrucât Groupe Canal + s-ar limita să repete argumentele pe care le-a invocat în primă instanță.

2. Aprecierea Curții

- 18 Din articolul 256 TFUE, din articolul 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, precum și din articolul 168 alineatul (1) litera (d) și din articolul 169 din Regulamentul de procedură a Curții rezultă că un recurs trebuie să indice cu precizie elementele criticate din hotărârea sau din ordonanța a cărei anulare se solicită, precum și argumentele juridice care susțin în mod concret această cerere. Potrivit jurisprudenței constante a Curții, nu îndeplinește această cerință recursul care se limitează să reproducă motivele și argumentele deja prezentate în fața Tribunalului. Astfel, un asemenea recurs constituie în realitate o cerere prin care se urmărește o simplă reexaminare a cererii introductive depuse la Tribunal, ceea ce nu este de competența Curții (a se vedea în special Hotărârea din 4 iulie 2000, Bergaderm și Goupil/Comisia, C-352/98 P, EU:C:2000:361, punctul 35, precum și Ordonanța din 3 septembrie 2019, ND și OE/Comisia, C-317/19 P, nepublicată, EU:C:2019:688, punctul 27, precum și jurisprudența citată).
- 19 Cu toate acestea, dacă un recurent contestă interpretarea sau aplicarea dreptului Uniunii de către Tribunal, aspectele de drept analizate în primă instanță pot fi rediscutate în cadrul recursului. Într-adevăr, dacă un recurent nu ar putea să se bazeze astfel în recurs pe motive și argumente utilizate deja în fața Tribunalului, procedura de recurs ar fi lipsită de o parte din sensul său (Hotărârea din 14 octombrie 2010, Deutsche Telekom/Comisia, C-280/08 P, EU:C:2010:603, punctul 25 și jurisprudența citată).
- 20 În speță, deși este adevărat că mai multe dintre argumentele invocate de Groupe Canal + în cadrul recursului său, privite izolat, sunt similare unor argumente invocate în fața Tribunalului, nu este mai puțin adevărat că, prin motivele de recurs, Groupe Canal + invocă erori de drept săvârșite de Tribunal în cadrul aprecierilor sale și identifică cu precizie punctele contestate din hotărârea atacată.
- 21 În aceste condiții, primul, al treilea și al patrulea motiv de recurs, privite împreună, nu pot fi considerate inadmisibile. Cu toate acestea, va trebui să se examineze admisibilitatea criticilor specifice prezentate în susținerea acestor motive de recurs în cadrul aprecierii fiecăruia dintre acestea.

B. Cu privire la fond

1. Cu privire la primul motiv

a) Argumentele părților

- 22 Groupe Canal +, susținută de EFADs și de UPC, arată în esență că, prin respingerea argumentelor sale potrivit cărora adoptarea deciziei în litigiu constituie un abuz de putere, întrucât a permis Comisiei să obțină, sub pretextul intenției de a pune capăt unor practici anticoncurențiale, ceea ce Parlamentul European refuzase să îi acorde, și anume încetarea exclusivităților teritoriale în sectorul cinematografiei pentru întregul SEE, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept și a încălcat obligația de motivare.

- 23 În primul rând, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept atunci când a apreciat, la punctul 129 din hotărârea atacată, că Comisia nu a săvârșit niciun abuz de putere în măsura în care angajamentele Paramount ar fi în conformitate cu preocupările în materie de concurență exprimate de această instituție în evaluarea sa preliminară. Tribunalul s-ar fi întemeiat pe o premisă inexactă, din moment ce această evaluare a privit numai teritoriile Regatului Unit și Irlandei, iar Comisia nici măcar nu a examinat situația concurențială referitoare la Franța, în condițiile în care angajamentele Paramount s-ar aplica întregului SEE.
- 24 În al doilea rând, Tribunalul ar fi considerat în mod eronat, la punctul 130 din hotărârea atacată, că Comisia putea adopta în mod valabil decizia în litigiu, în măsura în care procesul legislativ privind chestiunea geoblocării nu condusese încă la adoptarea unui text legislativ. Astfel, Tribunalul fie ar fi omis să ia în considerare în analiza sa, fie ar fi trecut sub tăcere în motivare faptul că Comisia nu putea face abstracție de adoptarea de către Parlament, la 19 ianuarie 2016, și anume cu aproximativ șase luni înainte de adoptarea deciziei menționate, a unei rezoluții intitulată „Către un act privind piața unică digitală” (denumită în continuare „rezoluția”), în care această instituție ar fi subliniat necesitatea de a nu extinde la sectorul cinematografiei politica Comisiei care urmărea repunerea în discuție a clauzelor de geoblocare. Tribunalul ar fi ignorat astfel faptul că Comisia a decis, în deplină cunoștință de cauză, să impună sectorului cinematografiei, în pofida opoziției Parlamentului European, voința sa de a pune capăt geoblocării în materie de servicii audiovizuale, prin adoptarea unei decizii care i-ar permite să atingă un scop mai larg decât încetarea practicilor anticoncurențiale și care ar avea un efect *erga omnes*.
- 25 Chiar presupunând că Comisia ar fi putut face abstracție de rezoluție, Tribunalul ar fi trebuit să considere, având în vedere că Parlamentul era pe punctul de a adopta un text legislativ prin care se acorda sectorului audiovizual posibilitatea de a menține clauzele de geoblocare, devenit Regulamentul (UE) 2018/302 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 februarie 2018 privind prevenirea geoblocării nejustificate și a altor forme de discriminare bazate pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau sediul clienților pe piața internă și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 2006/2004 și (UE) 2017/2394, precum și a Directivei 2009/22/CE (JO 2018, L 60 I, p. 1), că Comisia era cel puțin obligată să introducă, în decizia în litigiu, o clauză care să permită revizuirea angajamentelor Paramount în cazul unei evoluții a cadrului legislativ. Astfel, ar rezulta atât din considerentul (8) al acestui regulament, cât și din articolul 1 din Regulamentul (UE) 2017/1128 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind portabilitatea transfrontalieră a serviciilor de conținut online în cadrul pieței interne (JO 2017, L 168, p. 1), din considerentul (10) al Directivei (UE) 2019/789 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 de stabilire a normelor privind exercitarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, aplicabile anumitor transmisii online ale organismelor de radiodifuziune și anumitor retransmisii ale programelor de televiziune și radio și de modificare a Directivei 93/83/CEE a Consiliului (JO 2019, L 130, p. 82), și din Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE (JO 2019, L 130, p. 92) că legiuitorul Uniunii a admis, ulterior adoptării deciziei în litigiu, că conținuturile audiovizuale puteau face obiectul unor sisteme de restricție geografică.
- 26 Comisia și BEUC contestă temeinicia argumentației Groupe Canal +. În plus, Comisia susține că argumentele Groupe Canal + potrivit cărora Comisia nu putea să facă abstracție de rezoluție și ar fi trebuit să introducă în decizia în litigiu o clauză de revizuire în cazul unei evoluții a cadrului legislativ sunt inadmisibile pentru motivul că sunt formulate pentru prima dată în fața Curții.

b) Aprecierea Curții

- 27 Trebuie să se considere, contrar celor susținute de Comisie, că sunt admisibile argumentele societății Groupe Canal +, întemeiate pe eroarea de drept pe care Tribunalul ar fi săvârșit-o, pe de o parte, prin faptul că a omis să ia în considerare în analiza sa ori că nu a menționat în motivare faptul că Comisia

nu putea face abstracție de rezoluție și, pe de altă parte, prin faptul că nu a considerat că, având în vedere procesul legislativ referitor la chestiunea geoblocării, Comisia ar fi trebuit să includă în decizia în litigiu o clauză care să permită revizuirea angajamentelor Paramount în cazul unei evoluții a cadrului legislativ.

- 28 Astfel, conform jurisprudenței Curții, a permite unei părți să invoce pentru prima dată în fața Curții un motiv pe care nu l-a invocat în fața Tribunalului ar echivala cu a-i permite să sesizeze Curtea cu un litigiu mai extins decât cel cu care a fost investit Tribunalul. În cadrul unui recurs, competența Curții se limitează în principiu la analiza aprecierii realizate de Tribunal în privința motivelor dezbătute în fața sa. Cu toate acestea, un argument care nu a fost invocat în primă instanță nu constituie un motiv nou care este inadmisibil în stadiul recursului dacă nu constituie decât dezvoltarea unei argumentații expuse deja în cadrul unui motiv prezentat în cererea introductivă formulată în fața Tribunalului (Hotărârea din 28 februarie 2019, *Alfamicro/Comisia*, C-14/18 P, EU:C:2019:159, punctul 38 și jurisprudența citată).
- 29 În speță, argumentele menționate la punctul 27 din prezenta hotărâre sunt strâns legate de al patrulea motiv prezentat în cererea introductivă în primă instanță, întemeiat pe un abuz de putere, și, în măsura în care urmăresc să demonstreze că Tribunalul a considerat în mod eronat că Comisia nu a eludat, prin adoptarea deciziei în litigiu, procesul legislativ privind chestiunea geoblocării, ele constituie dezvoltarea acestui motiv, iar nu un motiv nou, introdus pentru prima dată în cadrul recursului. Pe de altă parte, din cuprinsul punctului 252 din cererea introductivă în primă instanță reiese că Groupe Canal + a invocat rezoluția în fața Tribunalului.
- 30 Totuși, aceste argumente nu pot fi admise.
- 31 Astfel, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței Curții, un act este afectat de un abuz de putere numai dacă rezultă, pe baza unor indicii obiective, pertinente și concordante, că a fost adoptat în scopul exclusiv sau cel puțin determinant de a atinge alte obiective decât cele declarate sau de a eluda o procedură special prevăzută de tratat pentru a răspunde circumstanțelor cauzei (Hotărârea din 31 ianuarie 2019, *Islamic Republic of Iran Shipping Lines și alții/Consiliul*, C-225/17 P, EU:C:2019:82, punctul 115, precum și jurisprudența citată).
- 32 În această privință, Tribunalul a arătat în mod întemeiat, la punctul 130 din hotărârea atacată, că, atât timp cât procesul legislativ privind chestiunea geoblocării nu a condus la adoptarea unui text legislativ, acest proces nu aduce atingere competențelor cu care Comisia este investită în temeiul articolului 101 TFUE și al Regulamentului nr. 1/2003.
- 33 Pe de altă parte, Groupe Canal + nici nu a susținut, nici nu a demonstrat în fața Tribunalului că Comisia nu era abilitată să deschidă investigația menționată la punctul 1 din hotărârea atacată, astfel cum a fost citată la punctul 5 din prezenta hotărâre, și să adopte, în cadrul acesteia, dacă era cazul, o decizie în temeiul articolului 7 sau al articolului 9 din Regulamentul nr. 1/2003 sau că un act oarecare se opunea sau interzicea adoptarea unei decizii în temeiul articolului 9 menționat, privind acceptarea angajamentelor propuse de o întreprindere pentru a răspunde preocupărilor Comisiei în ceea ce privește compatibilitatea cu articolul 101 TFUE a clauzelor contractuale care cuprind o limitare a posibilității principalelor canale de televiziune cu plată din Uniune să efectueze vânzări pasive transfrontaliere de servicii de distribuție de televiziune.
- 34 În ceea ce privește actele de drept derivat la care se referă Groupe Canal +, EFADs și UPC, acestea nu sunt de natură să repună în discuție analiza Tribunalului, din moment ce au fost adoptate ulterior adoptării deciziei în litigiu.

- 35 Din considerațiile care precedă rezultă că Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a considerat în esență, la punctul 130 din hotărârea atacată, că, prin deschiderea investigației, menționată la punctul 1 din hotărârea atacată, astfel cum este enunțat la punctul 5 din prezenta hotărâre, și prin adoptarea deciziei în litigiu, Comisia acționase în cadrul competențelor sale și că Groupe Canal + nu demonstrase că această instituție săvârșise un abuz de putere.
- 36 În ceea ce privește critica formulată de Groupe Canal +, întemeiată pe eroarea de drept pe care Tribunalul ar fi săvârșit-o prin respingerea, la punctul 129 din hotărârea atacată, a argumentului acesteia potrivit căruia Comisia ar fi săvârșit un abuz de putere prin faptul că angajamentele propuse de Paramount nu răspundeau preocupărilor în materie de concurență exprimate de Comisie în evaluarea sa preliminară, trebuie arătat că, presupunând că s-ar demonstra că aceste angajamente nu răspundeau preocupărilor menționate, o astfel de împrejurare nu ar fi de natură să stabilească, singură, un abuz de putere.
- 37 În consecință, se impune respingerea acestei critici, precum și a primului motiv în totalitate.

2. Cu privire la al treilea motiv

- 38 Al treilea motiv cuprinde două aspecte, întemeiate, primul, pe o încălcare a obligației de motivare, în măsura în care Tribunalul ar fi omis să răspundă la motivul invocat de Groupe Canal + potrivit căruia Comisia nu ar fi luat în considerare contextul economic și juridic în care se înscriu clauzele pertinente, și, al doilea, pe o examinare incompletă a situației de fapt, în măsura în care Tribunalul ar fi considerat că o eventuală scădere a veniturilor societății Groupe Canal + care provin de la clienții situați în Franța ar putea fi compensată de posibilitatea societății Groupe Canal + de a se adresa unei clientele situate în SEE.

a) Cu privire la primul aspect

1) Argumentația părților

- 39 Groupe Canal +, susținută de EFADs, de UPC și de Republica Franceză, arată că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat, la punctul 39 din hotărârea atacată, că controlul de legalitate al deciziei în litigiu poate privi numai problema, mai întâi, dacă împrejurările prezentate în această decizie stabilesc preocupări în materie de concurență, apoi, dacă, în cazul unui răspuns afirmativ, angajamentele Paramount cărora li s-a conferit caracter obligatoriu răspund acestor preocupări și, în sfârșit, dacă Paramount nu a propus angajamente mai puțin constrângătoare care să răspundă la fel de adecvat acestor preocupări. Tribunalul ar fi săvârșit de asemenea o eroare de drept atunci când a apreciat, la punctele 62-66 din hotărârea atacată, că aspectul dacă comportamentul care a generat preocupările respective îndeplinește condițiile cumulative de aplicare a articolului 101 alineatul (3) TFUE nu are legătură cu însăși natura unei decizii precum decizia în litigiu și că, în consecință, nu îi revenea obligația de a se pronunța cu privire la argumentele societății Groupe Canal + întemeiate pe faptul că clauzele pertinente promovează producția și diversitatea culturală.
- 40 Tribunalul ar fi omis să răspundă la motivul întemeiat pe faptul că Comisia nu ar fi luat în considerare contextul economic și juridic francez în care se înscriau clauzele pertinente și astfel și-ar fi încălcat obligația de motivare. Acesta nu ar fi permis societății Groupe Canal + să cunoască motivele pentru care Tribunalul nu i-a admis argumentele. Într-adevăr, Tribunalul ar fi omis să reflecte, în aprecierea sa, obligația de a lua în considerare contextul economic și juridic în care se înscriau aceste clauze. Astfel, Tribunalul nu ar fi respectat jurisprudența Curții potrivit căreia, pe de o parte, pentru a aprecia dacă un acord între întreprinderi prezintă un grad suficient de nocivitate pentru a putea fi considerat o restrângere a concurenței „prin obiect”, în sensul articolului 101 TFUE, trebuie analizat în special contextul economic și juridic în care acesta se înscrie, luând în considerare natura bunurilor sau a

serviciilor în cauză, precum și condițiile reale ale funcționării și ale structurii pieței sau a piețelor în discuție, și, pe de altă parte, revine Tribunalului sarcina de a controla dacă elementele de probă invocate constituie toate datele pertinente care trebuie luate în considerare pentru evaluarea unei situații complexe și dacă sunt de natură să susțină concluziile care sunt deduse de aici.

- 41 Tribunalul nu ar fi efectuat o examinare aprofundată a contextului economic și juridic în care se înscriau clauzele pertinente, ci s-ar fi limitat să observe în mod „peremptoriu”, la punctele 40-42 din hotărârea atacată, că, având în vedere conținutul, obiectivele și contextul lor economic și juridic, aceste clauze, care conduc la o exclusivitate teritorială absolută, au ca obiect excluderea oricărei concurențe transfrontaliere, ceea ce, pentru Tribunal, ar fi suficient pentru a justifica preocupările Comisiei.
- 42 Potrivit Republicii Franceze, Tribunalul nu ar fi definit în mod clar preocupările în materie de concurență care puteau să justifice adoptarea unei decizii în temeiul articolului 9 din Regulamentul nr. 1/2003 și nu ar fi cercetat dacă clauzele pertinente prezentau un grad suficient de nocivitate pentru a putea fi considerate *prima facie* o restrângere a concurenței prin obiect. Pe de altă parte, obiectivul de a promova diversitatea culturală nu ar putea fi separat de contextul economic și juridic în care se înscriu clauzele pertinente și nu ar putea fi exclus de la examinarea acestora în raport cu articolul 101 alineatul (3) TFUE.
- 43 Groupe Canal + susține, în plus, că, prin faptul că s-a întemeiat, la punctele 43-50 din hotărârea atacată, pe Hotărârea din 4 octombrie 2011, Football Association Premier League și alții (C-403/08 și C-429/08, EU:C:2011:631), pentru a concluziona că clauzele pertinente erau de natură să dea naștere pentru Comisie unor preocupări din cauza obiectului lor anticoncurențial, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept, din moment ce această hotărâre nu privește sectorul cinematografiei. Tribunalul ar fi făcut astfel abstracție de contextul economic și juridic specific al sectorului cinematografic, în condițiile în care Curtea ar fi statuat, în Hotărârea din 6 octombrie 1982, Coditel și alții (262/81, EU:C:1982:334, punctele 15 și 16), că trăsăturile care caracterizează industria și piețele cinematografice din Uniune, în special cele referitoare la dublarea sau la subtitrarea pentru public cu expresii culturale diferite, la posibilitățile de distribuție de televiziune și la sistemul de finanțare a producției cinematografice în Europa, evidențiază că o licență de reprezentare exclusivă nu este, în sine, de natură să împiedice, să restrângă sau să denatureze concurența.
- 44 Comisia și BEUC contestă temeinicia acestei argumentații.

2) *Aprecierea Curții*

- 45 În ceea ce privește, mai întâi, argumentul Groupe Canal +, întemeiat pe faptul că Tribunalul nu a motivat respingerea argumentației sale referitoare la luarea în considerare a contextului economic și juridic în care se înscriu clauzele pertinente, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, obligația de motivare a hotărârilor, care revine Tribunalului în temeiul articolului 36 și al articolului 53 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, nu îi impune acestuia să prezinte o expunere care să urmeze în mod exhaustiv și unul câte unul toate raționamentele formulate de părțile în litigiu. Prin urmare, motivarea poate fi implicită, cu condiția să permită persoanelor interesate să cunoască motivele pe care se întemeiază Tribunalul, iar Curții să dispună de elemente suficiente pentru a-și exercita controlul în cadrul recursului (Hotărârea din 14 septembrie 2016, Trafilerie Meridionali/Comisia, C-519/15 P, EU:C:2016:682, punctul 41).
- 46 În această privință, trebuie să se arate că, la punctul 40 din hotărârea atacată, Tribunalul a identificat în esență preocupările Comisiei în ceea ce privește clauzele pertinente, constatând că aceasta a arătat, în considerentele (37)-(44) ale deciziei în litigiu, că acordurile care conduc la o exclusivitate teritorială absolută reconstituiau împărțirea piețelor naționale și că, prin urmare, asemenea clauze erau

considerate că au ca obiect restrângerea concurenței, cu excepția cazului în care alte împrejurări care se încadrează în același context economic și juridic permit să se constate că ele nu pot produce acest rezultat.

- 47 La punctul 41 din hotărârea atacată, Tribunalul a rezumat considerentele (46)-(49) ale deciziei în litigiu, din care reiese că Comisia a considerat că, având în vedere conținutul, obiectivele și contextul lor economic și juridic, clauzele pertinente au ca obiect excluderea oricărei concurențe transfrontaliere și acordarea unei protecții teritoriale absolute canalelor de televiziune cocontractante ale Paramount.
- 48 Deși este adevărat că Tribunalul a enunțat imediat, după punctul 41 din hotărârea atacată, că aceste considerații ale Comisiei erau întemeiate, nu este mai puțin adevărat că reiese dintr-o lectură atentă a tuturor motivelor acestei hotărâri că, contrar celor susținute de Groupe Canal +, procedând astfel, Tribunalul nu a formulat concluzii „peremptorii”, fără a efectua o examinare aprofundată a argumentelor, ci a enunțat rezultatul examinării sale, înainte de a expune, la punctele 43-73 din hotărârea menționată, raționamentul care l-a condus la acest rezultat, inclusiv motivele pentru care clauzele pertinente erau, potrivit acestuia, de natură să dea naștere pentru Comisie unor preocupări în raport cu articolul 101 alineatul (1) TFUE.
- 49 În plus, din cuprinsul punctelor 51-58 din hotărârea atacată reiese că Tribunalul a examinat în mod expres argumentele societății Groupe Canal +, ale Republicii Franceze, ale EFADs, ale UPC și ale C More Entertainment, întemeiate pe caracterul licit al clauzelor pertinente în raport cu articolul 101 alineatul (1) TFUE din cauza contextului economic și juridic în care se înscriu, fără a uita argumentele acestor părți, întemeiate pe faptul că clauzele menționate ar avea ca efect favorizarea diversității culturale fără a aduce atingere concurenței, pe care Tribunalul a examinat-o la punctele 59-72 din aceeași hotărâre.
- 50 În consecință, trebuie să se considere că motivarea de la punctele 40-73 din hotărârea atacată permite persoanelor interesate și în special Groupe Canal + să cunoască motivele pe care s-a întemeiat Tribunalul, iar Curții să dispună de elemente suficiente pentru a-și exercita controlul în cadrul prezentului recurs. Prin urmare, Tribunalul nu și-a încălcat obligația de motivare atunci când a respins argumentația societății Groupe Canal + referitoare la contextul economic și juridic în care se înscriu clauzele pertinente.
- 51 În continuare, în măsura în care Groupe Canal + reproșează Tribunalului că a săvârșit o eroare de drept, la punctele 43-50 din hotărârea menționată, întemeindu-se pe Hotărârea din 4 octombrie 2011, Football Association Premier League și alții (C-403/08 și C-429/08, EU:C:2011:631), pentru a concluziona că clauzele pertinente erau de natură să dea naștere, din cauza obiectului lor anticoncurențial, unor preocupări din cauza obiectului lor anticoncurențial, trebuie arătat că, deși cauza în care s-a pronunțat hotărârea respectivă nu privea, desigur, domeniul de aplicare al acestor drepturi comerciale, nu este mai puțin adevărat că din cuprinsul punctelor 134, 141 și 142 din hotărârea menționată reiese că această cauză privea o situație comparabilă, pe plan comercial și concurențial, cu cea din speță, în care acorduri de licență exclusivă încheiate între un titular al drepturilor de proprietate intelectuală și organisme de radiodifuziune cuprindeau obligații suplimentare care urmăreau să asigure respectarea limitelor teritoriale de valorificare a licențelor respective, în special obligația impusă acestor din urmă organisme de a lua măsurile care fac imposibil accesul la obiectele protejate din afara teritoriului acoperit de contractul de licență în cauză.
- 52 În plus, nu există o contradicție între aceeași hotărâre și Hotărârea din 6 octombrie 1982, Coditel și alții (262/81, EU:C:1982:334), care privește sectorul cinematografiei. Astfel, departe de a susține argumentul societății Groupe Canal + potrivit căruia clauze precum clauzele pertinente pot fi considerate ca fiind perfect valide întrucât constituie piatra de temelie a sistemului de finanțare a cinematografiei, punctele 15 și 16 din Hotărârea din 6 octombrie 1982, Coditel și alții (262/81, EU:C:1982:334), la care se referă Groupe Canal +, indică numai că o licență de reprezentare exclusivă acordată de titularul dreptului de autor cu privire la un film nu are, în sine, ca obiect împiedicarea,

denaturarea sau restrângerea concurenței. În plus, Curtea a avut în vedere în mod expres, la punctul 17 din această hotărâre, că exercitarea dreptului de autor asupra unui film și a dreptului de reprezentare a unui film care decurge din dreptul de autor ar putea denatura concurența pe piața cinematografică.

53 Or, spre deosebire de cauza în care s-a pronunțat hotărârea menționată, cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 4 octombrie 2011, *Football Association Premier League și alții* (C-403/08 și C-429/08, EU:C:2011:631), privea tocmai obligațiile suplimentare care urmăreau asigurarea respectării limitelor teritoriale de valorificare a licențelor acordate de titularul unui drept de proprietate intelectuală.

54 În aceste condiții, trebuie să se constate că, fără a săvârși o eroare de drept, Tribunalul a considerat în esență, la punctele 46-50 din hotărârea atacată, făcând trimitere la Hotărârea din 4 octombrie 2011, *Football Association Premier League și alții* (C-403/08 și C-429/08, EU:C:2011:631), că din jurisprudența Curții rezultă că clauzele unor acorduri de licență, care stipulează obligații reciproce care au ca obiect eliminarea prestării transfrontaliere a serviciilor de radiodifuziune a conținutului audiovizual care face obiectul acestor acorduri și care conferă astfel o protecție teritorială absolută fiecărui organism de radiodifuziune, pot fi considerate, ținând seama atât de obiectivele pe care urmăresc să le atingă, cât și de contextul economic și juridic în care se înscriu, acorduri care au ca obiect restrângerea concurenței în sensul articolului 101 alineatul (1) TFUE și că, în măsura în care clauzele pertinente conțineau astfel de obligații, ele erau, fără a aduce atingere unei eventuale decizii prin care se constată definitiv existența sau absența unei încălcări a acestei ultime dispoziții ca urmare a unei examinări complete, de natură să dea naștere, în speță, pentru Comisie unor preocupări în materie de concurență.

55 În sfârșit, trebuie de asemenea să se respingă argumentul formulat de Groupe Canal +, întemeiat pe eroarea de drept pe care Tribunalul ar fi săvârșit-o, prin faptul că a considerat în esență, la punctele 39 și 62-66 din hotărârea atacată, că aspectul dacă comportamentul care a dat naștere pentru Comisie unor preocupări în materie de concurență îndeplinește condițiile de aplicare a articolului 101 alineatul (3) TFUE nu are legătură cu însăși natura unei decizii adoptate în temeiul articolului 9 din Regulamentul nr. 1/2003 și că, în consecință, nu îi revenea acestuia, în cadrul controlului de legalitate al unei astfel de decizii, sarcina de a se pronunța cu privire la argumentele întemeiate pe aplicarea acestei dispoziții a tratatului FUE.

56 Astfel, după cum a arătat în mod întemeiat Tribunalul la punctul 62 din hotărârea atacată, articolul 101 alineatul (3) TFUE nu este aplicabil decât dacă a fost constatată în prealabil o încălcare a articolului 101 alineatul (1) TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 februarie 2013, *Slovenská sporiteľňa*, C-68/12, EU:C:2013:71, punctul 30).

57 Or, întrucât Comisia este scutită de obligația de a califica și de a constata încălcarea atunci când adoptă o decizie în temeiul articolului 9 din Regulamentul nr. 1/2003 (Hotărârea din 29 iunie 2010, *Comisia/Alrosa*, C-441/07 P, EU:C:2010:377, punctul 40), aceasta nu poate, în cadrul unei astfel de decizii, să fie obligată să aprecieze în mod definitiv dacă un acord, o decizie sau o practică concertată îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3) TFUE.

58 În plus, astfel cum a arătat în mod întemeiat Tribunalul la punctul 62 din hotărârea atacată, aplicarea articolului 101 alineatul (3) TFUE constă în a stabili efectele favorabile concurenței produse de acordul care încalcă articolul 101 alineatul (1) TFUE și în a verifica dacă aceste efecte favorabile concurenței depășesc efectele anticoncurențiale.

59 Or, din articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 reiese că deciziile pe care Comisia le adoptă în temeiul acestei dispoziții se întemeiază pe o evaluare preliminară a naturii anticoncurențiale a comportamentului în cauză. Prin urmare, în măsura în care o astfel de decizie nu implică o evaluare aprofundată și completă a tuturor efectelor anticoncurențiale ale acestui comportament, Comisia nu ar fi în măsură să compare aceste efecte și efectele favorabile concurenței invocate în fața sa, presupunând că acestea sunt stabilite.

- 60 În consecință, Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat, la punctul 62 din hotărârea atacată, că problema dacă comportamentul care a dat naștere pentru Comisie unor preocupări în materie de concurență îndeplinește condițiile de aplicare a articolului 101 alineatul (3) TFUE este străină de însăși natura unei decizii adoptate în temeiul articolului 9 din Regulamentul nr. 1/2003.
- 61 În ceea ce privește împrejurarea că Comisia s-a pronunțat cu titlu preliminar, în considerentele (50)-(52) ale deciziei în litigiu, cu privire la problema aplicării articolului 101 alineatul (3) TFUE în speță, trebuie arătat că aceste considerente făceau parte din expunerea evaluării preliminare efectuate de Comisie privind clauzele pertinente și nu conțineau nicio apreciere definitivă asupra acestui aspect, ci urmăreau doar să indice că Comisia luase în considerare în evaluarea menționată argumentele pe care Paramount le prezentase deja cu privire la acest aspect anterior comunicării privind obiecțiunile.
- 62 În aceste condiții, primul aspect al celui de al treilea motiv trebuie respins ca nefondat.

b) Cu privire la al doilea aspect

1) Argumentația părților

- 63 Groupe Canal +, susținută de EFADs, de UPC și de Republica Franceză, arată că, prin faptul că a considerat, la punctele 57 și 69 din hotărârea atacată, că o eventuală scădere a veniturilor Groupe Canal + care provin de la clienți situați în Franța poate fi compensată prin faptul că Groupe Canal + este din acel moment liberă să se adreseze unei clientele situate în întregul SEE, iar nu doar în Franța, Tribunalul nu ar fi ținut seama de particularitățile sectorului cinematografic și nu a examinat toate faptele care i-au fost prezentate. Astfel, Tribunalul nu ar fi ținut seama în special de studiul, intitulat „The impact of cross-border to audiovisual content on EU consumers”, stabilit de cabinetele Oxera și O & O în luna mai 2016 și produs de Groupe Canal +, din care ar reieși că exclusivitatea teritorială este necesară pentru finanțarea cinematografiei europene din cauza diverselor sensibilități culturale din cadrul Uniunii, că valoarea filmelor europene ar varia de la un stat membru la altul sau de la un spațiu lingvistic la altul și că producția la nivel european este finanțată *in fine* cu precădere de canalele de televiziune pe baza sistemului de protecție teritorială absolută. Scăderea veniturilor nu ar putea fi compensată, din moment ce Groupe Canal + nu ar mai putea valorifica exclusivitatea distribuției anumitor conținuturi, iar consumatorii situați în Franța ar alege în principal să se aboneze la operatorii care difuzează conținuturi atractive, cel mai adesea de limbă engleză. Costul unei licențe multiteritoriale ar fi mult mai ridicat decât cel al unei licențe naționale, ceea ce, pentru distribuitori, ar face această primă licență inaccesibilă. Costul aferent obținerii unor noi abonați situați în afara teritoriului tradițional al distribuitorului ar implica o restrângere drastică a marjei de manevră a acestuia în ceea ce privește producția. În orice caz, limitele geografice inerente licențelor acordate în favoarea Groupe Canal + nu i-ar permite acesteia să se adreseze liber unei clientele situate pe întreg teritoriul Uniunii.
- 64 Comisia și BEUC contestă temeinicia acestei argumentații.

2) Aprecierea Curții

- 65 Trebuie arătat de la bun început că, în măsura în care argumentele dezvoltate în cadrul celui de al doilea aspect al celui de al treilea motiv urmăresc să critice considerațiile care figurează la punctul 69 din hotărârea atacată, aceste argumente trebuie respinse ca inoperante.
- 66 Astfel, din utilizarea, la punctul 67 din hotărârea atacată, a expresiei „în orice caz” și, la punctul 72 din această hotărâre, a expresiei „chiar dacă trebuia să se considere că Comisia era obligată să examineze aplicabilitatea articolului 101 alineatul (3) TFUE” rezultă că aprecierea efectuată de Tribunal la

punctele 67-72 din hotărârea menționată a fost efectuată cu titlu suplimentar, în ipoteza în care trebuia să se considere că Comisia avea obligația de a examina aplicabilitatea articolului 101 alineatul (3) TFUE.

- 67 Or, întrucât Tribunalul a statuat în mod întemeiat, astfel cum reiese din examinarea primului aspect al celui de al treilea motiv de recurs, că, în cadrul procedurii care a condus la adoptarea deciziei în litigiu, Comisia nu era obligată să aprecieze dacă erau îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3) TFUE, criticile îndreptate împotriva punctului 69 din hotărârea atacată, chiar dacă ar fi întemeiate, nu pot, în orice caz, să determine anularea hotărârii atacate.
- 68 În măsura în care argumentele dezvoltate în cadrul celui de al doilea aspect al celui de al treilea motiv se raportează la considerațiile care figurează la punctul 57 din hotărârea atacată, trebuie amintit că, în temeiul articolului 256 TFUE și al articolului 58 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, recursul se limitează la chestiuni de drept. Astfel, Tribunalul este singurul competent, pe de o parte, să constate faptele și, pe de altă parte, să aprecieze aceste fapte. Numai în ipoteza în care inexactitatea materială a constatării faptelor menționate efectuate de Tribunal reiese din înscrisurile aflate la dosar care i-au fost prezentate sau în cazul denaturării elementelor de probă reținute în susținerea aceluiași faptă această constatare și aprecierea elementelor de probă menționate constituie probleme de drept supuse controlului Curții în cadrul recursului (Ordonanța din 19 decembrie 2019, OPS Újpest/Comisia, C-741/18 P, nepublicată, EU:C:2019:1104, punctul 19 și jurisprudența citată).
- 69 Or, aceste argumente ale Groupe Canal + se limitează la a repune în discuție aprecierea faptelor efectuată de Tribunal, potrivit căreia o eventuală scădere a veniturilor Groupe Canal + care provin de la clienții situați în Franța poate fi compensată prin faptul că, datorită punerii în aplicare a angajamentelor cărora li s-a conferit caracter obligatoriu în temeiul deciziei în litigiu, Groupe Canal + este liberă, din acel moment, să se adreseze unei clientele situate în întregul SEE, iar nu doar în Franța, fără ca o denaturare a acestor angajamente să fie invocată.
- 70 Prin urmare, respectivele argumente formulate de Groupe Canal + sunt inadmisibile.
- 71 Având în vedere considerațiile care precedă, al doilea aspect al celui de al treilea motiv trebuie respins ca fiind în parte inoperant și în parte inadmisibil.
- 72 Rezultă că al treilea motiv trebuie să fie respins.

3. Cu privire la al doilea motiv

a) Argumentația părților

- 73 Groupe Canal + arată că, pentru a concluziona, la punctul 72 din hotărârea atacată, că evaluarea preliminară efectuată de Comisie, prin care se concluzionează că nu erau îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 101 alineatul (3) TFUE, este lipsită de eroare, Tribunalul ar fi considerat, la punctul 67 din această hotărâre, că clauzele pertinente impuneau restricții care depășesc ceea ce este necesar pentru producția și pentru distribuția de opere audiovizuale care necesită o protecție a drepturilor de proprietate intelectuală și, la punctul 70 din hotărârea menționată, că aceste clauze elimină orice concurență în ceea ce privește filmele americane. Or, niciuna dintre aceste considerații nu ar fi fost discutată de părți în cadrul procedurii în fața Tribunalului. Prin urmare, acesta ar fi încălcat principiul contradictorialității.
- 74 Comisia contestă temeinicia argumentației Groupe Canal +. Comisia și BEUC consideră că al doilea motiv este, în orice caz, inoperant pentru motivul că este îndreptat împotriva unor motive neesențiale ale hotărârii atacate. BEUC consideră, cu titlu principal, că acest motiv este inadmisibil, întrucât este vădit lipsit de precizie.

b) Aprecierea Curții

- 75 Al doilea motiv este îndreptat împotriva punctelor 67, 70 și 72 din hotărârea atacată, care privesc problema aplicării, în speță, a articolului 101 alineatul (3) TFUE.
- 76 În această privință, fără a fi necesar să se examineze dacă, astfel cum susține BEUC, acest motiv trebuie declarat inadmisibil, trebuie să se considere, pentru motivele expuse la punctele 66 și 67 din prezenta hotărâre, că motivul menționat este inoperant.
- 77 Rezultă că al doilea motiv trebuie să fie respins.

4. Cu privire la al patrulea motiv

- 78 Al patrulea motiv cuprinde două aspecte, întemeiate, primul, pe o încălcare a principiului proporționalității și al respectării drepturilor terților pe care Tribunalul ar fi săvârșit-o prin faptul că a considerat că Comisia nu era obligată să analizeze una câte una piețele naționale în cauză și, al doilea, pe o încălcare a punctului 128 din bunele practici, precum și a drepturilor contractuale ale terților pe care Tribunalul ar fi săvârșit-o prin faptul că a considerat că decizia în litigiu nu afectează posibilitatea ca Groupe Canal + să sesizeze instanța națională pentru a asigura respectarea drepturilor sale contractuale.

a) Cu privire la primul aspect

1) Argumentația părților

- 79 Groupe Canal +, susținută de UPC și de Republica Franceză, arată în esență că, prin acceptarea angajamentelor Paramount, care vizează toate contractele încheiate cu canalele de televiziune din SEE, în timp ce evaluarea preliminară efectuată de Comisie și preocupările în materie de concurență exprimate de această instituție nu priveau decât drepturile exclusive acordate Sky pentru teritoriul Regatului Unit și al Irlandei, Comisia a avut un raționament „prin extrapolare”, sustrăgându-se de la obligația de a examina celelalte piețe naționale, și, pentru acest motiv, nu a luat în considerare particularitățile celorlalte piețe, în special piața franceză, care ar avea ca particularitate faptul că finanțarea creației audiovizuale este asigurată de canalele de televiziune, printre care Groupe Canal +. Confirmând, la punctul 118 din hotărârea atacată, abordarea Comisiei, Tribunalul ar fi încălcat principiul proporționalității, precum și drepturile terților, în contradicție cu Hotărârea din 29 iunie 2010, Comisia/Alrosa (C-441/07 P, EU:C:2010:377, punctul 41).
- 80 Comisia, susținută de BEUC, contestă temeinicia acestei argumentații.

2) Aprecierea Curții

- 81 Este stabilit în speță că evaluarea preliminară efectuată de Comisie nu privea decât anumite clauze care figurau în acordurile de licență pe care Paramount le încheiase cu Sky, prin care Paramount a acordat Sky licențe exclusive pentru teritoriul Regatului Unit și al Irlandei. Astfel, din cuprinsul punctului 3 din hotărârea atacată reiese că Comisia își concentrase investigația pe două clauze conexe ale acestor acorduri. Prima avea ca obiect interzicerea Sky sau limitarea posibilității acesteia din urmă de a răspunde pozitiv la cereri nesolicitate privind achiziționarea de servicii de distribuție de televiziune care proveneau de la consumatori care aveau reședința în SEE, dar în afara Regatului Unit și a Irlandei. A doua clauză, în schimb, impunea Paramount ca, în cadrul acordurilor pe care le încheia cu canalele de televiziune stabilite în SEE, dar în afara Regatului Unit, să interzică sau să limiteze

posibilitatea acestora din urmă de a răspunde pozitiv la cereri nesolicitate privind achiziționarea unor servicii de distribuție de televiziune care proveneau de la consumatori cu reședința în Regatul Unit sau în Irlanda.

- 82 În plus, reiese în special din cuprinsul punctelor 8-10 din hotărârea atacată că angajamentele Paramount, cărora li s-a conferit caracter obligatoriu prin decizia în litigiu, priveau de asemenea clauze similare care figurau în acorduri de licență pe care Paramount le încheiase sau era susceptibilă să le încheie cu celelalte canale de televiziune stabilite în SEE.
- 83 Tribunalul a constatat, la punctele 40 și 41 din hotărârea atacată, că preocupările Comisiei în ceea ce privește clauzele pertinente se refereau la faptul că aceste clauze conduceau la o exclusivitate teritorială absolută, reconstituind astfel împărțirea piețelor naționale, și contraveneau obiectivului tratatului care vizează stabilirea unei piețe unice.
- 84 Așa cum Tribunalul a amintit în mod întemeiat la punctul 46 din hotărârea atacată, potrivit jurisprudenței Curții, un acord prin care s-ar urmări să se reconstituie împărțirea unor piețe naționale poate fi contrar obiectivului tratatului care urmărește realizarea integrării acestor piețe prin stabilirea unei piețe unice. În consecință, contractele care vizează împărțirea piețelor în funcție de frontierele naționale sau prin care întrepătrunderea piețelor naționale devine mai dificilă pot fi considerate, ținând seama atât de obiectivele pe care urmăresc să le atingă, cât și de contextul economic și juridic în care se înscriu, acorduri având ca obiect restrângerea concurenței în sensul articolului 101 alineatul (1) TFUE.
- 85 Astfel, asemenea acorduri sunt de natură să pună în pericol buna funcționare a pieței unice, contrarând în acest fel unul dintre principalele obiective ale Uniunii, independent de situația existentă pe piețele naționale.
- 86 În consecință, Tribunalul a considerat în mod întemeiat, la punctul 118 din hotărârea atacată, că clauzele pertinente, în măsura în care aveau ca obiect împărțirea piețelor naționale ale întregului SEE, fără ca contextul lor economic și juridic să permită să se constate că ele nu sunt susceptibile să aducă atingere concurenței, puteau în mod valabil, în contextul aplicării articolului 9 din Regulamentul nr. 1/2003, să dea naștere pentru Comisie unor preocupări în materie de concurență în ceea ce privește ansamblul acestui spațiu geografic, chiar dacă Comisia nu ar fi analizat piețele naționale în cauză una câte una.
- 87 Rezultă că primul aspect al celui de al patrulea motiv trebuie respins ca nefondat.

b) Cu privire la al doilea aspect

1) Argumentația părților

- 88 Groupe Canal + arată că, prin faptul că a considerat, la punctul 104 din hotărârea atacată, că decizia în litigiu nu constituie o ingerință în libertatea sa contractuală, din moment ce aceasta ar putea sesiza instanța națională pentru a se constata compatibilitatea clauzelor pertinente cu articolul 101 alineatul (1) TFUE și pentru a deduce, în privința Paramount, consecințele prevăzute de dreptul național, Tribunalul a încălcat principiul care ar rezulta din articolul 9 din Regulamentul nr. 1/2003, din cuprinsul punctului 128 din bunele practici și din nota de subsol 76 a acestora, potrivit căruia decizia adoptată în temeiul acestui articol 9 nu poate avea ca obiect sau ca efect să confere caracter obligatoriu unor angajamente pentru operatori care nu le-au propus și care nu au subscris la acestea.

- 89 În plus, prin faptul că a indicat, la punctul 103 din hotărârea atacată, că, în ipoteza în care instanța națională ar obliga Paramount să își încalce angajamentele, ar reveni Comisiei sarcina de a redeschide investigația, Tribunalul ar fi recunoscut în mod expres că punerea în aplicare a acestor angajamente depinde de voința Groupe Canal +, fără a deduce toate consecințele legale din această concluzie.
- 90 Groupe Canal +, susținută de Republica Franceză, arată în esență că, prin faptul că a considerat, la punctul 100 din hotărârea atacată, că decizia în litigiu ar putea, cel mult, să influențeze aprecierile instanței naționale numai în măsura în care conține o evaluare preliminară, Tribunalul ar fi adus o atingere gravă drepturilor unor terți, în speță celor ale Groupe Canal +. Astfel, această decizie ar priva Groupe Canal + de libertatea sa contractuală, întrucât, în realitate, nu ar fi posibil ca instanța națională să contrazică Comisia și să admită validitatea clauzelor pertinente. În această privință, din Hotărârea din 23 noiembrie 2017, Gasorba și alții (C-547/16, EU:C:2017:891, punctele 28 și 29), reiese că instanțele naționale nu pot ignora deciziile adoptate în temeiul articolului 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 și că acestea trebuie să țină seama de evaluările preliminare ale Comisiei și să le considere un indiciu sau chiar un început de probă pentru caracterul anticoncurențial al acordului în cauză. Libertatea acestor instanțe nu ar fi menținută decât în ipoteza în care decid să își continue investigațiile cu privire la conformitatea acordurilor în cauză cu dreptul concurenței.
- 91 Republica Franceză adaugă că influența unei decizii adoptate în temeiul articolului 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 asupra aprecierii făcute de instanța națională ar fi consolidată de angajamentele negociate cu alte întreprinderi din sectorul în cauză, astfel încât angajamentele succesive ar fi susceptibile să constituie norma de la care instanței naționale i-ar fi greu să se îndepărteze. În plus, faptul că, în cazul în care instanța națională ar considera că acordul în cauză nu încalcă articolul 101 alineatul (1) TFUE, Comisia ar redeschide în mod necesar o investigație, în conformitate cu articolul 9 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 1/2003, ar putea fi de natură să descurajeze instanța națională să conteste evaluarea preliminară efectuată de Comisie.
- 92 Comisia, susținută de BEUC, consideră în esență că Tribunalul a apreciat în mod întemeiat, la punctele 83-108 din hotărârea atacată, că punerea în aplicare a angajamentelor Paramount nu depinde de voința unor terți, printre care Groupe Canal +. Astfel, prin propunerea acestor angajamente, Paramount și-ar fi exercitat libertatea contractuală de a nu mai adera la anumite clauze contractuale sau de a nu mai fi ținută de acestea, iar decizia respectivă nu ar depinde de voința unui terț. În plus, acceptarea de către Comisie a unor astfel de angajamente nu ar priva Groupe Canal + de posibilitatea de a sesiza o instanță națională pentru a-și apăra drepturile în cadrul relațiilor sale contractuale cu Paramount. În cazul în care o instanță națională consideră că clauzele pertinente nu încalcă articolul 101 alineatul (1) TFUE sau că îndeplinesc condițiile prevăzute la alineatul (3) al articolului menționat, acestea îi va reveni sarcina de a aprecia dacă rezultatul procedurii desfășurate în fața sa poate determina Paramount să încalce angajamentele asumate în temeiul deciziei în litigiu. Pentru a evita ca rezultatul unei asemenea proceduri să poată determina Paramount să încalce angajamentele menționate, instanța națională ar putea să refuze să dispună executarea clauzelor pertinente, obligând totodată Paramount, potrivit normelor naționale aplicabile, la executare prin echivalent prin intermediul plății de daune interese. Tribunalul ar fi luat în considerare o astfel de soluție la punctul 103 din hotărârea atacată.
- 93 În plus, Tribunalul ar fi apreciat în mod întemeiat, la punctul 102 din hotărârea atacată, că Groupe Canal + ar putea obține din partea instanței naționale să fie contrazisă Comisia și să fie admisă validitatea clauzelor pertinente. Din cuprinsul punctului 29 din Hotărârea din 23 noiembrie 2017, Gasorba și alții (C-547/16, EU:C:2017:891), reiese că o instanță națională va trebui să ia în considerare numai evaluarea preliminară a Comisiei care este menționată în decizia în litigiu și să o considere un indiciu sau chiar un început de probă pentru caracterul anticoncurențial al clauzelor pertinente.

2) *Aprecierea Curții*

- 94 În cadrul examinării celui de al doilea aspect al celui de al treilea motiv invocat în primă instanță, întemeiat pe atingerea adusă, cu încălcarea principiului proporționalității, drepturilor contractuale ale unor terți, precum Groupe Canal +, Tribunalul a considerat în esență, la punctele 89 și 90 din hotărârea atacată, că o decizie adoptată în temeiul articolului 9 din Regulamentul nr. 1/2003 nu este obligatorie decât pentru întreprinderile care au propus un „angajament” în sensul acestei dispoziții și nu poate avea ca obiect sau ca efect să confere caracter obligatoriu unui astfel de angajament pentru operatori care nu l-au propus și care nu au subscris la acesta.
- 95 La punctele 91-92 din hotărârea atacată, Tribunalul a apreciat în special că, atunci când angajamentul constă în a lăsa neaplicată o clauză contractuală care conferă drepturi unui terț, recunoașterea competenței Comisiei de a-i conferi caracter obligatoriu față de un terț care, precum Groupe Canal +, nu l-a propus și nu a fost vizat de procedura inițiată de Comisie ar constitui o ingerință în libertatea contractuală a operatorului în discuție care depășește prevederile articolului 9 din Regulamentul nr. 1/2003.
- 96 Tribunalul a examinat în continuare dacă, ținând seama de modul său de redactare, precum și de contextul juridic în care a fost adoptată, decizia în litigiu are ca obiect sau ca efect ca angajamentul propus de Paramount să se asimileze, cu încălcarea articolului 9 din Regulamentul nr. 1/2003, cu un angajament pe care l-ar fi propus Groupe Canal +. În această privință, el a observat, în primul rând, la punctul 94 din hotărârea atacată că nu reiese din decizia menționată că aceasta impune vreo obligație cocontractanților Paramount, precum Groupe Canal +.
- 97 În al doilea rând, Tribunalul a considerat, la punctul 95 din hotărârea atacată, pe de o parte, că faptul că Paramount se angajează în mod general să nu exercite nicio acțiune în justiție pentru a asigura respectarea obligației canalelor de televiziune care constă în a nu efectua vânzări pasive în afara teritoriului lor exclusiv, astfel cum se prevede la punctul 2.2 litera (a) din anexa la decizia în litigiu, implică în mod automat că Paramount nu își onorează obligația de a interzice asemenea vânzări, astfel cum se prevede la punctul 2.2 litera (b) din aceeași anexă, și, pe de altă parte, că acest angajament determină, la rândul său, în mod automat punerea în discuție a dreptului contractual de care beneficiază canalele de televiziune cocontractante ale Paramount față de aceasta din urmă, care constă în faptul că ea garantează fiecăruia dintre ei o exclusivitate teritorială absolută în ceea ce privește obiectul fiecărui acord de licență privind producția de televiziune cu plată.
- 98 La punctul 96 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat că problema care se ridică într-un astfel de context este dacă acest rezultat este produs de însăși decizia în litigiu, caz în care ar fi vorba despre un efect iremediabil față de un terț care nici nu a propus angajamentul căruia i s-a conferit caracter obligatoriu, nici nu a subscris la acesta, sau dacă declarația Paramount de a nu mai onora clauzele pertinente este în esență un act pe care aceasta din urmă îl întreprinde pe propriul risc și nu afectează în niciun fel posibilitatea cocontractanților săi de a sesiza instanța națională pentru a asigura respectarea clauzelor menționate.
- 99 Pe de altă parte, Tribunalul a apreciat printre altele, la punctele 100 și 102 din hotărârea atacată, că, în cadrul unei acțiuni introduse de o întreprindere prin care se solicită să se asigure respectarea drepturilor sale contractuale cărora li se aduce atingere prin angajamente, cărora li s-a conferit caracter obligatoriu de către Comisie printr-o decizie adoptată în temeiul articolului 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003, o instanță națională poate ajunge la un rezultat parțial sau total diferit de evaluarea preliminară efectuată de Comisie în raport cu dreptul concurenței, care figurează în această decizie, și poate considera că aceste clauze nu încalcă articolul 101 alineatul (1) TFUE.
- 100 În plus, la punctul 103 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat în esență că instanțele naționale aveau competența de a adopta o decizie care ar putea determina Paramount să contravină angajamentelor cărora li s-a conferit caracter obligatoriu în temeiul deciziei în litigiu.

- 101 Tribunalul a dedus din aceste considerații, la punctul 104 din hotărârea menționată, că decizia în litigiu nu ar constitui o atingere adusă posibilității ca Groupe Canal + să sesizeze instanța națională pentru a constata compatibilitatea clauzelor pertinente cu articolul 101 alineatul (1) TFUE și pentru a deduce, în privința Paramount, consecințele prevăzute de dreptul național.
- 102 Acesta a concluzionat, la punctul 106 din hotărârea menționată, că, prin adoptarea deciziei în litigiu, Comisia acționase în limitele competențelor care îi erau conferite de articolul 9 din Regulamentul nr. 1/2003 și apăraseră obiectivul acestuia, care este inspirat de considerente de economie a procedurii și de eficiență, fără să aducă atingere drepturilor contractuale sau procedurale ale Groupe Canal + într-un mod care ar depăși ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv.
- 103 Groupe Canal + reproșează în esență Tribunalului că a încălcat principiul proporționalității prin minimizarea importanței efectelor angajamentelor în cauză, asumate de Paramount și cărora li s-a conferit caracter obligatoriu prin decizia în litigiu, asupra drepturilor contractuale ale Groupe Canal +, arătând că Tribunalul s-a întemeiat pe o premisă eronată în ceea ce privește caracterul efectiv, în acest context, al unei acțiuni introduse în fața instanței naționale întemeiate pe astfel de drepturi.
- 104 În această privință, trebuie amintit că principiul proporționalității impune, potrivit unei jurisprudențe constante, ca actele instituțiilor Uniunii să fie de natură să asigure atingerea obiectivelor legitime urmărite de reglementarea în cauză și să nu depășească limitele a ceea ce este necesar pentru realizarea acestor obiective (Hotărârea din 11 decembrie 2018, Weiss și alții, C-493/17, EU:C:2018:1000, punctul 72, precum și jurisprudența citată).
- 105 Aplicarea de către Comisie a principiului proporționalității în contextul articolului 9 din Regulamentul nr. 1/2003 se limitează la verificarea faptului că angajamentele în discuție răspund preocupărilor cu privire la care aceasta a informat întreprinderile în cauză și că acestea nu au propus angajamente mai puțin constrângătoare care să răspundă la fel de adecvat acestor preocupări. În exercitarea acestei verificări, Comisia trebuie totuși să ia în considerare interesele terților (Hotărârea din 29 iunie 2010, Comisia/Alrosa, C-441/07 P, EU:C:2010:377, punctul 41).
- 106 Astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 123 din concluzii, atunci când Comisia nu verifică angajamentele sub aspectul capacității lor de a răspunde preocupărilor sale în materie de concurență, ci în ceea ce privește efectele asupra intereselor unor terți, principiul proporționalității impune cel puțin ca drepturile ai căror titulari sunt aceștia din urmă să nu fie lipsite de conținut.
- 107 În acest context, Tribunalul a statuat în mod întemeiat în esență, la punctele 91 și 92 din hotărârea atacată, că faptul că Comisia conferă caracter obligatoriu angajamentului unui operator care constă în neaplicarea anumitor clauze contractuale față de cocontractantul său, precum Groupe Canal +, care nu l-a propus și nu a fost vizat de procedura referitoare la acesta, în condițiile în care nicio dovadă a acordului său privind angajamentul nu a fost furnizată în conformitate cu punctul 128 din bunele practici, ar constitui o ingerință în libertatea de aplicare a acestui regulament care depășește prevederile articolului 9 din Regulamentul nr. 1/2003. După ce a observat în continuare, la punctul 94 din hotărârea atacată, că din decizia în litigiu, adoptată în temeiul articolului 9 menționat, nu reiese că aceasta impune în mod direct o anumită obligație societății Groupe Canal +, Tribunalul a arătat totuși, la punctul 95 din această hotărâre, tot în mod întemeiat, că angajamentele Paramount, cărora li s-a conferit caracter obligatoriu prin această decizie, implică în mod automat faptul că Paramount nu își onorează unele dintre obligațiile sale contractuale față de Groupe Canal + în cadrul acordului lor de licență, intrat în vigoare la 1 ianuarie 2014.
- 108 Desigur, astfel cum reiese din considerentul (13) al Regulamentului nr. 1/2003, deciziile pe care Comisia le adoptă în temeiul articolului 9 din acest regulament nu aduc atingere posibilității pe care o au printre altele instanțele statelor membre de a constata o încălcare a articolelor 101 și 102 TFUE și de a se pronunța asupra cauzei respective. Astfel, o decizie privind angajamentele adoptată de Comisie cu privire la anumite acorduri între întreprinderi, în temeiul articolului 9 alineatul (1) din acest

regulament, nu se opune ca instanțele naționale să examineze conformitatea acordurilor în cauză cu normele de concurență și să constate, dacă este cazul, nulitatea acestora în temeiul articolului 101 alineatul (2) TFUE (Hotărârea din 23 noiembrie 2017, Gasorba și alții, C-547/16, EU:C:2017:891, punctul 30).

- 109 Cu toate acestea, potrivit articolului 16 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003, atunci când instanțele naționale hotărăsc în privința unor acorduri, decizii sau practici în conformitate cu articolul 101 sau cu articolul 102 TFUE care fac deja obiectul unei decizii a Comisiei, ele nu pot lua decizii contrare deciziei adoptate de Comisie.
- 110 Or, o decizie a unei instanțe naționale care ar obliga o întreprindere care și-a asumat angajamente cărora li s-a conferit caracter obligatoriu în temeiul unei decizii adoptate în temeiul articolului 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 să contravină acestor angajamente ar fi în mod vădit contrară acestei decizii.
- 111 Rezultă că, prin faptul că a statuat în esență, la punctul 103 din hotărârea atacată, că instanțele naționale sesizate cu o acțiune având ca obiect respectarea drepturilor contractuale ale Groupe Canal + ar putea, după caz, să oblige Paramount să își încalce angajamentele, cărora li s-a conferit caracter obligatoriu prin decizia în litigiu, Tribunalul a încălcat prima teză a articolului 16 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003.
- 112 De altfel, în conformitate cu jurisprudența Curții (Hotărârea din 14 decembrie 2000, Masterfoods și HB, C-344/98, EU:C:2000:689, punctul 51, precum și jurisprudența citată), care este în prezent codificată în a doua teză a articolului 16 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003, aplicarea coerentă a normelor de concurență și principiul general al securității juridice impun ca instanțele naționale, atunci când se pronunță cu privire la acorduri sau practici care pot face obiectul unei decizii a Comisiei, să evite să ia decizii care sunt contrare unei decizii avute în vedere de Comisie pentru aplicarea articolului 101 alineatul (1) și a articolului 102 TFUE, precum și a articolului 101 alineatul (3) TFUE.
- 113 Or, întrucât deciziile întemeiate pe articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 sunt, astfel cum reiese din modul de redactare a acestei dispoziții, adoptate „atunci când Comisia intenționează să adopte o decizie care impune încetarea încălcării”, din jurisprudența amintită la punctul anterior din prezenta hotărâre rezultă că, în prezența unei decizii întemeiate pe dispoziția menționată, instanțele naționale nu pot adopta, în raport cu comportamentele vizate, decizii „negative” prin care se constată inexistența unei încălcări a articolelor 101 și 102 TFUE, în situațiile în care Comisia poate încă să redeschidă procedura, în temeiul articolului 9 alineatul (2) din acest regulament, și să adopte, dacă este cazul, o decizie care cuprinde o constatare oficială a încălcării.
- 114 În consecință, Tribunalul a săvârșit de asemenea o eroare de drept atunci când a considerat în esență, la punctele 100, 102 și 104 din hotărârea atacată, că o instanță națională ar putea eventual să declare că clauze precum clauzele pertinente nu încalcă articolul 101 alineatul (1) TFUE și să admită acțiunea introdusă de o întreprindere prin care se solicită asigurarea respectării drepturilor sale contractuale cărora li se aduce atingere prin angajamente cărora Comisia le-a conferit caracter obligatoriu sau obținerea de daune interese.
- 115 Rezultă că intervenția instanței naționale nu poate compensa în mod adecvat și efectiv o lipsă de verificare, în stadiul adoptării unei decizii luate în temeiul articolului 9 din Regulamentul nr. 1/2003, a caracterului proporțional al măsurii în raport cu protecția drepturilor contractuale ale terților.

- 116 În aceste condiții, trebuie să se considere că Tribunalul a apreciat în mod eronat în esență, la punctele 96-106 din hotărârea atacată, că posibilitatea cocontractanților Paramount, printre care și Groupe Canal +, de a sesiza instanța națională este de natură să remedieze efectele angajamentelor Paramount, cărora li s-a conferit caracter obligatoriu prin decizia în litigiu, asupra drepturilor contractuale ale cocontractanților menționați, constatate la punctul 95 din hotărârea menționată.
- 117 Desigur, astfel cum amintește Tribunalul la punctul 101 din hotărârea atacată, Curtea a observat în Hotărârea din 29 iunie 2010, Comisia/Alrosa (C-441/07 P, EU:C:2010:377, punctul 49), în contextul unei proceduri de investigație care vizează două întreprinderi ce încheiaseră un acord a cărui intrare în vigoare era condiționată de obținerea unei atestări negative sau a unei exceptări din partea Comisiei, că faptul că angajamentelor individuale propuse de o întreprindere li s-a conferit caracter obligatoriu de către Comisie nu presupune că alte întreprinderi sunt lipsite de posibilitatea de a-și proteja eventualele drepturi în cadrul raporturilor lor cu întreprinderea respectivă. Cu toate acestea, având în vedere limitele care afectează competențele instanțelor naționale menționate la punctele 109, 110, 112 și 113 din prezenta hotărâre, este necesar să se constate că drepturile contractuale ale unui terț, precum Groupe Canal +, nu pot fi protejate în mod adecvat în cadrul unei acțiuni introduse la o astfel de instanță în împrejurări în care Comisia conferă caracter obligatoriu unui angajament în temeiul căruia cocontractantul terțului trebuie să lase neaplicate unele dintre obligațiile sale față de acesta din urmă, asumate în mod liber în temeiul unui acord necondiționat care este deja în vigoare, iar aceasta în condițiile în care terțul menționat nu era vizat de procedura inițiată de Comisie.
- 118 În consecință, al doilea aspect al celui de al patrulea motiv trebuie admis.
- 119 Rezultă din ceea ce precedă că hotărârea atacată este afectată de o eroare de drept cu privire la aprecierea efectuată de Tribunal a caracterului proporțional al deciziei în litigiu referitor la atingerea adusă intereselor terților.
- 120 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, hotărârea atacată trebuie anulată.

VI. Cu privire la acțiunea în fața Tribunalului

- 121 Conform articolului 61 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, în cazul în care anulează decizia Tribunalului, Curtea poate să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul atunci când acesta este în stare de judecată.
- 122 Această situație se regăsește în prezenta cauză.
- 123 Prin intermediul celui de al doilea aspect al celui de al treilea motiv invocat în primă instanță, Groupe Canal + susține în esență că, prin conferirea unui caracter obligatoriu, prin decizia în litigiu, angajamentelor Paramount, Comisia a adus atingere în mod disproporționat drepturilor contractuale ale terților, precum Groupe Canal +, și a încălcat astfel principiul proporționalității.
- 124 În această privință, astfel cum rezultă din cuprinsul punctului 107 din prezenta hotărâre, în cazul în care angajamentul constă în a lăsa neaplicată o clauză contractuală care conferă drepturi unui terț, recunoașterea competenței Comisiei de a-i conferi acestuia caracter obligatoriu față de un terț, care nu l-a propus și nu a fost vizat de procedura inițiată de Comisie, ar constitui o ingerință în libertatea contractuală a operatorului în discuție care depășește prevederile articolului 9 din Regulamentul nr. 1/2003.
- 125 În speță, deși reiese din dosar că decizia în litigiu nu impune obligații canalelor de televiziune cocontractante ale Paramount, nu este mai puțin adevărat, astfel cum a constatat Curtea în esență la punctul 107 din prezenta hotărâre, că angajamentele acesteia, cărora li s-a conferit caracter obligatoriu prin decizia în litigiu, determină în mod automat punerea în discuție a dreptului contractual de care se

bucură aceste canale de televiziune, printre care Groupe Canal +, față de Paramount, care constă în faptul că aceasta din urmă garantează fiecăreia dintre ele o exclusivitate teritorială absolută în ceea ce privește obiectul fiecărui acord de licență referitor la producția de televiziune cu plată. Astfel, în temeiul acestei decizii, Paramount este obligată printre altele să nu onoreze anumite obligații, care urmăresc să asigure această exclusivitate, care decurg din contractele sale cu canalele de televiziune menționate și în special pe cele prevăzute la articolele 3 și 12 din acordul său de licență cu Groupe Canal +, intrat în vigoare la 1 ianuarie 2014.

- 126 Or, astfel cum a arătat domnul avocat general în esență la punctul 125 din concluziile sale, asemenea obligații pot constitui un element esențial al echilibrului economic pe care aceleași canale de televiziune și Paramount l-au determinat în exercitarea libertății lor contractuale.
- 127 În aceste condiții, astfel cum rezultă din examinarea celui de al doilea aspect al celui de al patrulea motiv de recurs și în special din cuprinsul punctelor 108-117 din prezenta hotărâre, posibilitatea cocontractanților Paramount, printre care și Groupe Canal +, de a sesiza instanța națională nu este de natură să remedieze în mod adecvat aceste efecte ale deciziei în litigiu asupra drepturilor contractuale ale cocontractanților menționați. Rezultă că, prin faptul că a conferit, prin decizia menționată, caracter obligatoriu angajamentelor Paramount, Comisia, cu încălcarea cerinței menționate la punctul 106 din prezenta hotărâre, a golit de substanță drepturile contractuale ale terților, printre care cele ale Groupe Canal +, față de Paramount și a încălcat astfel principiul proporționalității.
- 128 În consecință, se impune admiterea celui de al doilea aspect al celui de al treilea motiv invocat în primă instanță și, prin urmare, anularea deciziei în litigiu, fără a fi necesară examinarea celorlalte argumente și motive invocate în primă instanță.

VII. Cu privire la cheltuielile de judecată

- 129 Potrivit articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, atunci când recursul este fondat, iar Curtea soluționează ea însăși în mod definitiv litigiul, aceasta se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.
- 130 Conform articolului 138 alineatul (1) din acest regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 131 Întrucât Groupe Canal +, EFADs, UPC și C More Entertainment AB au solicitat obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată, iar aceasta din urmă a căzut în pretenții, se impune ca aceasta să fie obligată să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, și pe cele efectuate de Groupe Canal +, de EFADs și de UPC în cadrul prezentului recurs și al procedurii în primă instanță, precum și pe cele efectuate de C More Entertainment AB în cadrul procedurii în primă instanță.
- 132 Întrucât Republica Franceză nu a solicitat obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată, se impune obligarea acesteia la suportarea propriilor cheltuieli de judecată.
- 133 Conform articolului 140 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acest regulament, BEUC, în calitate de intervenientă în fața Tribunalului, suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară și hotărăște:

- 1) Anulează Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 12 decembrie 2018, Groupe Canal +/Comisia (T-873/16, EU:T:2018:904).**

- 2) **Anulează Decizia Comisiei Europene din 26 iulie 2016 cu privire la o procedură inițiată în temeiul articolului 101 TFUE și al articolului 53 din Acordul privind SEE (Cazul AT.40023 – Acces transfrontalier la servicii de televiziune cu plată).**
- 3) **Comisia Europeană suportă, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, pe cele efectuate de Groupe Canal + SA, European Film Agency Directors – EFADs, Union des producteurs de cinéma (UPC) în cadrul prezentului recurs și al procedurii în primă instanță, precum și pe cele efectuate de C More Entertainment AB în cadrul procedurii în primă instanță.**
- 4) **Republica Franceză suportă propriile cheltuieli de judecată.**
- 5) **Organizația Europeană a Consumatorilor (BEUC) suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Semnături